

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft:

- **Herverdeling vanuit een provisioneel krediet SG0-1SKC2TG-PR voor het begrotingsjaar 2024 in het kader van de implementatie van de ziekteregeling voor de contractuele medewerkers i.k.v. het 5-sporenbeleid**
- **Goedkeuring ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering tot de herverdeling vanuit een provisioneel krediet SG0-1SKC2TG-PR van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2024**

De Vlaamse Regering heeft op 15 maart 2024 beslist het Vlaams Pensioenfonds (VPF) de aanvullingen op de ziekte-uitkering van contractuele personeelsleden te laten uitbetalen, met een budget van € 9 miljoen als solvabiliteitsreserve, waarvan € 4,5 miljoen voor 2024 is vrijgemaakt.

Recente analyses tonen aan dat de huidige solvabiliteitsreserve van € 9 miljoen onvoldoende is door stijgende verplichtingen en risico's. Een verhoging met € 4,5 miljoen is nodig om de wettelijke eisen en financiële stabiliteit te waarborgen.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Kanselarij, Bestuur, Buitenlandse Zaken en Justitie

Beleidsveld: Interne Dienstverlening van de Vlaamse overheid, met uitzondering van facility en ICT

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

De Vlaamse Regering besliste op 15 maart 2024 het Vlaams Pensioenfonds te belasten met de uitbetaling van de aanvulling op de ziekte-uitkering van contractuele personeelsleden (VR 2024 1503 DOC.0333/1).

De Vlaamse Regering verleende op 29 maart 2024 haar definitieve goedkeuring aan het besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Vlaams personeelsstatuut van 13 januari 2006, wat betreft de modernisering van het HR-beleid, ziekteregeling (VR 2024 2903 doc.0427/1, doc.0427/2bis, doc.0427/3 doc.0427/4).

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

De Vlaamse Regering besliste op 15 maart 2024 het Vlaams Pensioenfonds te belasten met de uitbetaling van de aanvulling op de ziekte-uitkering van contractuele personeelsleden. Voor de uitvoering hiervan werd een solvabiliteitsreserve van € 9 miljoen vastgesteld, verdeeld over twee schijven van elk € 4,5 miljoen.

Met het huidige voorstel wordt een derde schijf van € 4,5 miljoen aangevraagd voor het begrotingsjaar 2024. Recente analyses tonen aan dat deze aanvullende schijf noodzakelijk is om de stijgende verplichtingen en risico's te kunnen opvangen en te voldoen aan de wettelijke vereisten voor solvabiliteit en financiële stabiliteit.

B. FINANCIERING

De Vlaamse Regering besloot op 15 maart 2024 om het Vlaams Pensioenfonds (VPF) te belasten met de uitbetaling van aanvullingen op de ziekte-uitkering van contractuele personeelsleden. Voor deze taak is een budget van € 9 miljoen voorzien, waarvan € 4,5 miljoen reeds is vrijgemaakt voor begrotingsjaar 2024. Dit dient om een vlotte opstart van de financiering via het VPF te garanderen.

De Vlaamse Regering verleende op 29 maart 2024 haar definitieve goedkeuring aan het ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Vlaams personeelsstatuut wat betreft de modernisering van het hr-beleid, ziekteregeling. Zoals opgenomen in dit ontwerpbesluit ontvangt het contractuele personeelslid gedurende de eerste zestig kalenderdagen arbeidsongeschiktheid 100% van zijn salaris, vanaf de eenenzestigste kalenderdag arbeidsongeschiktheid 80% van het salaris en vanaf de zevende maand van de arbeidsongeschiktheid 75% van het salaris.

De nieuwe ziekteregeling geldt voor zowel huidige als toekomstige contractuele personeelsleden en heeft als doel de vergoedingsverschillen tussen contractuele en statutaire medewerkers te verminderen.

De berekening van de solvabiliteitsmarge is gebaseerd op de artikelen 87 en 88 van de WIBP (Wet van 27 oktober 2006 betreffende het toezicht op de instellingen voor bedrijfspensioenvoorzieningen).

De solvabiliteitsmarge dient als een maatstaf voor de financiële stabiliteit van het VPF, waarbij wordt beoordeeld of het VPF in staat is om toekomstige verplichtingen na te komen. Door het volgen van de eerdergenoemde berekeningsmethode is een voorlopige schatting gemaakt van het financiële vermogen van het fonds om risico's op te vangen.

De complexiteit van de berekeningsmethode weerspiegelt de diverse risico's waarmee het VPF kan worden geconfronteerd, zoals overlijden, invaliditeit en arbeidsongeschiktheid. Door deze risico's nauwkeurig te kwantificeren, kan het fonds zijn risicobeheerstrategieën verbeteren en zich beter voorbereiden op onvoorziene gebeurtenissen.

Het Vlaams Pensioenfonds (VPF) beschikt momenteel over een solvabiliteitsreserve van 9000 K euro, bedoeld om de ziekteverzuimkosten en langdurige ziektekosten van contractuele ambtenaren te dekken.

Recente analyses, ondersteund door simulatie van KPMG en AgO, tonen echter aan dat deze reserve niet langer volstaat om de stijgende verplichtingen en onvoorziene risico's op te vangen. Om zowel de wettelijke solvabiliteits-eisen als de financiële stabiliteit van het fonds te waarborgen, wordt voorgesteld om de solvabiliteitsmarge te verhogen met een bedrag van 4500 K euro.

Risico's op korte termijn en eerste inschatting van kosten

De 9000 K euro reserve was oorspronkelijk bedoeld om de korte termijn risico's zoals ziekte- en arbeidsongeschiktheidsuitkeringen af te dekken. De eerste schattingen gingen uit van een gematigde stijging van de ziekteverzuimkosten, op basis van historische gegevens over ziekteverzuim en risicokapitalen. Gezien de veronderstelde stabiele ziekteverzuimpercentages leek de reserve voldoende om de verwachte uitgaven voor de komende jaren te dekken.

Groeiende verplichtingen door personeelsgroei

Het aantal contractuele personeelsleden binnen de Vlaamse overheid groeit jaarlijks met ongeveer 800 medewerkers. Dit resulteert in een proportionele stijging van de ziektekosten, aangezien het aantal medewerkers dat ziekteverlof opneemt, eveneens toeneemt.

- Verhoogde ziekteverzuimkosten door personeelsgroei en toenemende werkdruk leiden tot een toename van de totale ziektekosten.
- Vergrijzing van het personeelsbestand draagt bij aan hogere ziekteverzuimkosten, aangezien oudere werknemers een groter risico op langdurige ziekten hebben.

Stijgende kosten door langdurige ziektekosten (>12 maanden)

De kosten voor langdurige ziekte (ziekteverzuim langer dan 12 maanden) nemen naar verwachting toe. Deze kosten stijgen exponentieel na de 12e maand ziekteverlof, wat de noodzaak van een grotere reserve benadrukt.

- Langdurige ziektekosten vormen een groter percentage van de totale ziektekosten naarmate de ziekteduur toeneemt.
- Vergrijzing en veranderende arbeidsomstandigheden (zoals stress en andere gezondheidsproblemen) dragen bij aan de stijging van de langdurige ziektekosten.

Basis voor deze berekening:

- Jaarlijkse stijging van 8,27% in de ziekteverzuimkosten, wat het gevolg is van zowel inflatie als de toename van het aantal ziekmeldingen.
- Langdurige ziektes (meer dan 12 maanden) zullen een groter aandeel uitmaken van de totale ziekteverzuimkosten, wat de noodzaak voor extra middelen onderstreept.

Pandemische risico's en andere onvoorziene gebeurtenissen

De COVID-19-pandemie heeft duidelijk aangetoond hoe onvoorziene gebeurtenissen zoals pandemieën de ziekteverzuimcijfers dramatisch kunnen verhogen. Gezien de moeilijkheid om de toekomstige impact van pandemieën of andere gezondheids crises nauwkeurig te voorspellen, wordt er een pandemische buffer van 10% toegevoegd.

Pandemische buffer van 10%¹

Deze buffer is vastgesteld op 10% van de jaarlijkse verwachte kosten en is bedoeld om de potentiële verhoging van ziekteverzuim door toekomstige pandemieën of gezondheidscrisis op te vangen. Het percentage is gebaseerd op de ervaring van de COVID-19-pandemie, waarbij het ziekteverzuim in sommige gevallen met 10%-20% steeg. De buffer dient als een risicomanagementmaatregel om de onvoorspelbare impact van dergelijke crisissituaties te compenseren. Ook andere sectoren hanteren buffers van 5%-15% om zich in te dekken tegen pandemische risico's.

Wettelijke verplichtingen voor solvabiliteit

Volgens de WIBP moet het fonds voldoende reserves aanhouden om de risico's van invaliditeit en arbeidsongeschiktheid voor de volledige actieve populatie af te dekken. De initiële 9000 K euro solvabiliteitsmarge blijkt onvoldoende om de stijgende uitkeringen door personeelsgroei en langdurige ziekten volledig af te dekken. Daarom wordt een extra reserve van 4500 K euro voorgesteld om te voldoen aan de wettelijke vereisten en de financiële stabiliteit van het fonds te waarborgen.

Gezien de toenemende ziekteverzuimkosten, de groei van het aantal contractuele medewerkers, de verwachte stijging van langdurige ziektekosten, en de onvoorspelbare impact van pandemieën, is de toevoeging van 4500 K euro € bovenop de bestaande 9000 K euro reserve essentieel voor het waarborgen van de financiële stabiliteit en solvabiliteit van het Vlaams Pensioenfonds (VPF).

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Budgettaire uitgangspunten

Het voorstel van beslissing heeft tot gevolg dat eenmalig een bedrag van 4500 K euro moet worden overgeheveld vanuit het provisioneel krediet op begrotingsartikel SG0-1SKC2TG-PR naar het begrotingsartikel SG0-1SKC2-TD-LO van het Vlaams Pensioenfonds.

De verwachte kostenstijgingen voor langdurige ziekteregeling zijn zorgvuldig geanalyseerd. De Vlaamse Regering besliste om bij ziekte een aanvulling op de arbeidsongeschiktheidsuitkering te verstrekken. Hierdoor zal het personeelslid 100%, 80% tot 75% van het brutoloon ontvangen, afhankelijk van de duur van de ziekteperiode. De goedgekeurde wijziging van het VPS zal leiden tot geschatte kostenstijgingen van respectievelijk 24,8%, 19% en 28% voor verschillende ziekteperiodes.

Deze budgettaire inschatting omvat uitsluitend de kosten van uitbetaling aan personeel, zonder rekening te houden met werkingskosten of eventuele risicopremies voor de uitbetalende instantie.

¹ De referenties voor de gebruikte bronnen:

- **Eurofound** - De Europese Stichting ter verbetering van de levens- en werkomstandigheden heeft in haar rapport "Living, working and COVID-19" gegevens gepresenteerd over de impact van de pandemie op werk en ziekteverzuim in Europa. Deze data zijn te vinden op hun website: [Eurofound - Living, working and COVID-19](#)
- **PLOS ONE** - Een studie gepubliceerd in PLOS ONE bespreekt de impact van ziekteverzuim en presentisme tijdens de COVID-19-pandemie, met een focus op de verschuiving naar thuiswerken en de gevolgen voor de gezondheid en productiviteit van werknemers. Zie de volledige publicatie hier: [PLOS ONE - Impact of COVID-19 on absenteeism](#)
- **Frontiers in Public Health** - Dit artikel behandelt presentisme en mentale gezondheid van werknemers tijdens de COVID-19-pandemie, inclusief de verhoogde werkdruk en ziekteverzuim. Meer informatie is te vinden op: <https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fpsyg.2022.874709/full>

Voor het Vlaams Pensioenfonds is een extra storting van 4500 K euro vereist om te voldoen aan de WIPB.

Het bijgevoegde ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering heeft betrekking op een derde schijf van 4,5 miljoen euro voor het begrotingsjaar 2024. Deze schijf volgt op de eerder goedgekeurde twee schijven van elk 4,5 miljoen euro, waarmee het totaalbedrag op 13,5 miljoen euro komt

Op 4 december 2024 verleende de Inspectie van Financiën een gunstig advies.
Het begrotingsakkoord werd verleend op 12 december 2024.

B. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Voorliggend ontwerpbesluit heeft geen weerslag op het personeelsbestand, zodat het akkoord van de Vlaamse minister van Bestuurszaken niet vereist is.

C. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de financiën van de lokale besturen, noch op personeelsvlak, noch op het vlak van de werkingsuitgaven, investeringen en schuld en de ontvangsten.

4. VERDER TRAJECT

De Vlaamse minister, bevoegd voor Bestuurszaken, is belast met de uitvoering van dit besluit.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar goedkeuring te geven aan de financiering van de voorgestelde maatregelen;
- 2° haar goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering tot de herverdeling vanuit het provisioneel krediet op begrotingsartikel SG0-ISKC2TG-PR van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2024;
- 3° de Vlaamse minister, bevoegd voor Bestuurszaken, te gelasten het voormelde besluit van de Vlaamse Regering te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaams minister van Binnenland, Steden- en Plattelandsbeleid, Samenleven, Integratie en Inburgering, Bestuurszaken, Sociale Economie en Zeevisserij,

Hilde CREVITS